

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2023 m. birželio 6 d. Nr. 21RE- (AG-205/03-2023)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Žydrūno Plytniko (posėdžio pirmininkas), Remigijaus Kalašnyko (pranešėjas) ir Ingos Lipnickienės Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. X. patikslintą skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2023-02-15 rašto Nr. R-658 panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas X. X. (toliau – pareiškėjas) patikslintu skundu Komisijos prašo panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2023-02-15 raštą Nr. R-658.

Paaiškinu, kad nesutinka mokėti mokesčio už parduoto buto gautas pajamas, nes ne visi gali žinoti įstatymus, tai dėl to ir buvo kreiptasi į Inspekcijos konsultacijų skyrių pasikonsultuoti. Bet iš Inspekcijos konsultacijos skyriaus konsultacijos metu nepilnai pareiškėjui buvo suteikta (paaishkinta) informacija. Inspekcijos konsultantas konsultacijos metu suteikė informaciją telefonu dėl deklaruojamos vietos, kad naujame bute deklaruoti gyvenamąją vietą tas, kas pirkto butą, o pareiškėjo atveju pirkimo sutartį pas notarą pasirašė žmona, Y. X. ir ji viena tik deklaravo gyvenamąją vietą kitame pirktime bute. Inspekcijos konsultacijos skyriaus konsultantas nepilnai pareiškėjui suteikė informaciją dėl deklaravimo. Konsultantai turėtų suteikti informacija detalai, t. y. smulkiai išdėstant visas sąlygas. Šiuo atveju nebuvo pasakyta, kad turi abu sutuoktiniai deklaruoti gyvenamąją vietą pirktime bute (b. l. 23).

Atsakovė Inspekcija atsiliepiu į skundą prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Paaishkino, kad pareiškėjas 2021-05-22 pateikė pajamų mokesčio deklaraciją (GPM311 forma) už 2020 metų mokestinį laikotarpį (toliau – Deklaracija). Inspekcija išnagrinėjo pareiškėjo Deklaracijos duomenis ir nustatė, kad pagal valstybės įmonė Registrų centras (toliau – RC) ir notarų pateiktus duomenis pareiškėjas kartu su sutuoktine bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise 2013-03-14 nusipirko butą (su žemės sklypu), esantį (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Butas) už (*duomenys neskelbtini*) Eur sumą, kurį 2020-05-05 pardavė už (*duomenys neskelbtini*) Eur sumą. Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro (toliau – Gyventojų registras) duomenis pareiškėjo gyvenamoji vieta parduoto Buto adresu (*duomenys neskelbtini*) niekada nebuvo deklaruota, o ir jo sutuoktinės gyvenamoji vieta šiame Bute buvo deklaruota tik laikotarpiu nuo 2020-03-06 iki 2020-07-18. Pareiškėjo gyvenamoji vieta nuo 1995-02-23 iki dabar deklaruota adresu (*duomenys neskelbtini*). Todėl, pareiškėjo gautoms Buto pardavimo pajamoms, negalėjo būti taikomos Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 17 straipsnio 1 dalies 53 ir 54 punktuose nustatytos lengvatos. Kadangi pareiškėjas 2021-05-22 Deklaracijoje nenurodė gautų Buto pardavimo pajamų, tačiau nustačius Buto pardavimo faktą pagal gautus RC duomenis, 2022-03-10

jam el. paštu (*duomenys neskelbtini*) buvo išsiųstas informacinis pranešimas Nr. 9.51-467-39469, kuriame nurodyta patikslinti Deklaraciją dėl nustatytų trūkumų: „*Nedeklaravote turto pardavimo pajamų: 2020-05-05 parduoto žemės sklypo su butu, adresu (duomenys neskelbtini), pardavimo pajamų, todėl patikslinkite deklaraciją bei pateikite turto įsigijimo ir pardavimo dokumentus.*“.

Pareiškėjas 2022-04-07 patikslino Deklaraciją, tačiau nei Buto įsigijimo, nei jo pardavimo dokumentų nepateikė. Deklaracijos D dalyje (Turto pajamos) deklaravo 17 450,88 Eur sumą, kaip neapmokestinamas Buto pardavimo pajamas ir pažymėjo, jog taikoma lengvata „*Per 1 metus nuo Europos ekonominės erdvės valstybėje deklaruoto būsto perleidimo įsigytas kitas EEE valstybėje deklaruotas būstas*“.

Prie šios Deklaracijos pateikė 2022-04-05 prašymą — paaiškinimą. Pareiškėjas prašė taikyti lengvatą Buto pardavimo pajamoms, atsižvelgiant į tai, kad kartu su sutuoktine įsigijo naują būstą, kuriame dėl nesusipratimo (dėl telefonu gautos konsultacijos iš Inspekcijos, kad naujame būste deklaruoti gyvenamąją vietą turi tas, kas pirko būstą, o sutartį pas notarą pasirašė sutuoktinė) gyvenamąją vietą deklaravo tik sutuoktinė. Nors Buto pardavimo sutartis pateikta nebuvo, tačiau pagal RC esančius parduoto Buto Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašo duomenis, parduodamo Buto savininkais nurodyti abu sutuoktiniai, todėl tikėtina, kad 2020-05-05 notariškai patvirtintoje Buto pirkimo-pardavimo sutartyje parduotojais buvo nurodyti abu sutuoktiniai. Inspekcija 2022-12-22 išnagrinėjo patikslintos Deklaracijos duomenis, įvertino pareiškėjo pateiktą paaiškinimą ir nustatė, kad parduotas Butas priklausė sutuoktiniams bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise, todėl laikoma, kad sutuoktiniai gavo po 61 000 Eur Buto pardavimo pajamų. Inspekcija, vertindama iš bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise priklausančio turto gautų pardavimo pajamų paskirstymo tarp sutuoktinių klausimą, vadovaujasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau — CK) 3.117 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta prezumpcija: „*Preziumuojama, kad sutuoktinių bendro turto dalys yra lygios.*“

Todėl, atsižvelgiant į šią CK nuostatą, laikoma, kad už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn bendrosios jungtinės nuosavybės teise turėtą turtą, faktiniais pajamų (lygiomis dalimis) gavėjais, GPMĮ taikymo aspektu, pripažįstami abu sutuoktiniai, jeigu vedybų sutartimi nenustatyta kitaip. Pagal RC duomenimis pareiškėjas kartu su sutuoktine 2020-06-08 (t. y. per vienerius metus nuo Buto pardavimo) nusipirko naują butą adresu (*duomenys neskelbtini*), tačiau pareiškėjas nei parduoto Buto adresu, nei naujai įsigyto buto adresu nebuvo ir nėra deklaravęs savo gyvenamosios vietos, todėl nesant dviejų iš būtinųjų pajamų pripažinimo neapmokestinamomis sąlygų, taikyti mokesčio lengvatą nebuvo teisinio pagrindo. Inspekcija, nesutikdama su 2022-06-07 pateiktos Deklaracijos duomenų teisingumu, el. paštu 2022-12-23 išsiuntė pranešimą Nr. 9.51-467-333624 prašydama patikslinti gautų pajamų sumą į 61 000 Eur sumą ir pašalinti taikomą lengvatą bei nurodė papildomų dokumentų pateikimo tvarką. Pareiškėjas 2023-01-27 prie Deklaracijos dar kartą pateikė tą patį 2022-04-05 prašymą — paaiškinimą, bet Deklaracijos nepatikslino. Inspekcija, įvertinusi pareiškėjo prie Deklaracijų pridėtą prašymą — paaiškinimą, 2023-02-15 pateikė paaiškinimą raštu Nr. R-658, kuriame aiškiai išdėstė faktines aplinkybes, išsamiai paaiškino GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkto nuostatų taikymo galimybes ir nurodė dėl kokių neišpildytų sąlygų GPMĮ įtvirtinta minėta lengvata negali būti taikoma pareiškėjo atžvilgiu. Taip pat paaiškino, kaip pareiškėjas turėtų patikslinti Deklaracijos duomenis: „D dalyje ½ dalies Buto pardavimo pajamų sumą (61000 Eur) deklaruokite kaip apmokestinamas pajamas, nurodykite Buto (½ dalies) įsigijimo kainą (43153 Eur)“.

Pareiškėjas prašyme — paaiškiniame nurodė, kad yra ligonis ir pensininkas, todėl atsakyme buvo informuotas, kad esant finansiniams sunkumams gali kreipti į Inspekciją ir pateikti prašymą turimos mokesstinės prievolės mokėjimą išdėstyti dalimis arba atidėti jos mokėjimą vėlesniam terminui. Inspekcija 2023-03-13 išsiuntė pakartotinį pranešimą Nr. 9.51-467-48102 patikslinti pajamų sumą ir pašalinti nurodytą taikomą lengvatą.

Dėl GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkto nuostatų taikymo ir kitų skunde pateiktų teiginių pažymėtina, kad pagal GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punktą neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamos pajamos, gautos pardavus ar kitaip perleidus nuosavybėn Europos ekonominės erdvės valstybėje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant priskirtą žemę), kuriame gyventojas gyvena, gyvenamoji vieta,

deklaruota teisės aktų nustatyta tvarka, buvo trumpiau negu 2 metus, o gautos pajamos per vienerius metus nuo tokio būsto pardavimo yra panaudojamos kito Europos ekonominės erdvės valstybėje esančio gyvenamojo būsto, kuriame gyventojas teisės aktų nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą, įsigijimui. Pažymėtina, jog GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkto nuostatos taikomos, kai yra tenkinamos šios abi sąlygos: gyventojas gyvenamoji vieta parduodamame būste iki pardavimo buvo deklaruota trumpesnę negu 2 metus laiką, ir gautos turto pardavimo pajamos per vienerius metus nuo tokio būsto pardavimo yra panaudojamos kito gyvenamojo būsto, kuriame gyventojas deklaruoja gyvenamąją vietą, įsigijimui. Esminė GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkte įtvirtintos lengvatos taikymo sąlyga yra gyvenamosios vietos deklaravimas Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo (toliau — GVDĮ) nustatyta tvarka. GVDĮ 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad gyvenamąją vietą deklaruoja Lietuvos Respublikos piliečiai, gimę ir gyvenantys Lietuvos Respublikoje, atvykę gyventi į Lietuvos Respubliką ilgiau kaip 183 dienoms per metus ar keičiantys gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje. Pagal GVDĮ 4 straipsnio 14 dalį asmenys, privalantys deklaruoti gyvenamąją vietą, ją turi deklaruoti per vieną mėnesį nuo pareigos deklaruoti gyvenamąją vietą atsiradimo, o pagal GVDĮ 4 straipsnio 15 dalį asmuo laikomas deklaravusiu gyvenamąją vietą nuo deklaravimo duomenų įrašymo į Gyventojų registrą dienos. Nagrinėjamu atveju GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkte nustatyta pajamų mokesčio lengvata negali būti taikoma, kadangi Gyventojų registro duomenimis, kaip jau minėta, pareiškėjas nei 2020-05-05 parduotame Bute, nei 2020-06-08 naujai įsigytame bute savo gyvenamosios vietos nebuvo ir nėra deklaravęs. Taigi, lengvata negali būti taikoma nesant bent vienos iš būtinųjų pajamų pripažinimo neapmokestinamomis sąlygų. Šiuo atveju nebuvo įvykdytos 2 būtinios lengvatos taikymo sąlygos — gyvenamosios vietos deklaravimas parduotame būste iki pardavimo bei gyvenamosios vietos deklaravimas per vienerius metus nuo būsto pardavimo naujai įsigytame būste. Taigi, šiuo atveju taikyti mokesčio lengvatą nėra teisinio pagrindo. Pareiškėjas skunde nurodo, kad Inspekcijos konsultantas telefonu nepilnai suteikė informaciją dėl gyvenamosios vietos deklaravimo ir smulkiai neišdėstė visų lengvatos sąlygų, t. y. nepasakė, kad turi abu sutuoktiniai deklaruoti gyvenamąją vietą pirktame bute. Atsižvelgiant į tai, jog pareiškėjas nepateikė duomenų nei kada skambino, nei iš kokio tel. numerio skambino, todėl nėra galimybės patikrinti, ar buvo kreiptasi dėl konsultacijos, koks faktiškai buvo užduotas klausimas ir ar tinkamai buvo paaiškinta. Pažymėtina, jog GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 53 ir 54 punktuose nustatytų lengvatų taikymas savo esme siejamas su gyventojų apsirūpinimu gyvenamuoju būstu, t. y. siekiant sudaryti gyventojams sąlygas tenkinti buitinius poreikius, kai, susiklosčius šeimyninėms ar kitoms aplinkybėms, iškyla poreikis turimą būstą keisti į didesnę ar mažesnę arba keisti gyvenamąją vietą. Pagal minėtas GVDĮ 4 straipsnio nuostatas keičiant gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje privaloma ją deklaruoti per vieną mėnesį nuo pareigos deklaruoti gyvenamąją vietą atsiradimo. Tuo tarpu pareiškėjas nesutinka mokėti mokesčių ir siekdamas mokesstinės naudos, teikia Skundą, kad jam nebuvo suteikta išsami ir detali informacija dėl abiejų sutuoktinių gyvenamosios vietos deklaravimo naujai įsigytame bendrosios jungtinės nuosavybės teise būste, t. y. nebuvo suteikta informacija kaip išvengti mokesstinės prievolės. Atkreiptinas dėmesys, kad neįvykdytos 2 būtinios sąlygos, todėl jei pareiškėjas ir būtų tinkamai užsideklaravęs savo gyvenamąją vietą naujai įsigytame būste, tačiau liktų neįvykdyta kita būtinoji sąlyga — gyvenamosios vietos deklaravimas parduotame Būste. Taigi, nagrinėjamu atveju, Inspekcijos telefonu suteikta konsultacija, neturėtų jokios įtakos GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkte nustatytos lengvatos taikymo galimybei.

Dėl Atsakymo panaikinimo pažymėtina, kad remiantis išdėstytu, laikytina, jog pareiškėjui aiškiai, išsamiai ir argumentuotai paaiškintos GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkto nuostatos ir kokių pagrindu remiantis pareiškėjas privalo patikslinti pateiktą Deklaraciją. Įvertinus tiek pareiškėjo skundą, tiek skundžiamą Inspekcijos Atsakymą, Inspekcija mano, kad Atsakymas yra pagrįstas teisės aktų nuostatomis, išsamus ir motyvuotas, todėl yra nenaikintinas (b. l. 34-39).

Skundas atmestinas

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Inspekcijos 2023-02-15 rašto Nr. R-658 pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas Inspekcijai 2021-05-22 pateikė Pajamų mokesčio deklaraciją už 2020 metus (b. l. 40-41).

Inspekcija 2022-03-10 pranešimu apie pateikto dokumento trūkumus Nr. 9.51-467-39469 nurodė, jog išnagrinėjus pareiškėjo 2021-05-22 pateikto 2020 m. mokestinio laikotarpio dokumento „Pajamų mokesčio deklaracija“ (forma GPM311) (registracijos Nr. 9.44-GE-1506465) duomenis ir 2022-03-09 nustatė tokius trūkumus: „nedeklaravote turto pardavimo pajamų. 2020-05-05 parduoto žemės sklypo su butu, adresu (*duomenys neskelbtini*), pardavimo pajamų, todėl patikslinkite deklaraciją bei pateikite turto įsigijimo ir pardavimo dokumentus“ (b. l. 46.).

Pareiškėjas 2022-04-05 paaiškinimu-prašymu nurodė, kad parduotas būstas, adresu (*duomenys neskelbtini*) ir šeimos poreikiams pirktas kitas būstas adresu (*duomenys neskelbtini*). Naujame būste gyvenamąją vietą deklaravo tik vienas iš sutuoktinių. Paskambinus į Inspekcija buvo gauta konsultacija, kad naujame būste deklaruoti gyvenamąją vietą turi tas, kas pirko būstą, o pirkimo sutartį pas notarą pasirašė žmona. Dėl deklaruojamos gyvenamosios vietos įvyko nesusipratimas. Pareiškėjas pažymėjo, kad su žmona yra santuokoje ir gyvena kartu, todėl prašo pareiškėjui pritaikyti mokesčio lengvatą už parduotą – pirktą būstą (b. l. 49).

Pareiškėjas 2022-04-07 pateikė patikslintą Pajamų mokesčio deklaraciją už 2020 metus (b. l. 47-48).

Inspekcija 2022-12-23 pranešimu apie pateikto dokumento trūkumus Nr. 9.51-467-333624 pareiškėjui nurodė, jog 2022-04-07 pateikto 2020 m. mokestinio laikotarpio dokumento „Pajamų mokesčio deklaracija“ (forma GPM311) (registracijos Nr. 9.44-GE-972217) duomenis ir 2022-12-22 nustatė tokius trūkumus: 1. Apmokestinamos pajamos buvo deklaruotos kaip neapmokestinamosios. D. dalyje „Turto pajamos“ pareiškėjas negali taikyti lengvatos „Per 1 metus nuo Europos ekonominės erdvės valstybėje deklaruoto būsto perleidimo įsigytas kitas EEE valstybėje deklaruotas būstas“, todėl kad parduotame būste pareiškėjas nebuvo deklaravęs gyvenamosios vietos; 2. Pareiškėjas deklaravo neteisintą turto įsigijimo ir/ar pardavimo kainą ir kitą su jo pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn susijusių išlaidų ir/ar pajamų sumą. Pareiškėjas deklaruoja 17 450,88 Eur perleidimo pajamų sumą, tačiau Inspekcijos duomenimis pardavimo pajamų suma 61 000 Eur; 3. Inspekcija nurodė kur galima pridėti prie deklaracijos papildomus dokumentus (b. l.50).

Inspekcija 2023-02-15 raštu Nr. R-658 pareiškėjui nurodė, kad įvertinus pareiškėjo prašyme išdėstytas aplinkybes ir paaiškina, kodėl negali taikyti GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punktu numatytos lengvatos ir pripažinti Jūsų gautų buto pardavimo pajamų neapmokestinamosiomis pajamomis. Vadovaujantis GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkto nuostatomis, nekilnojamojo turto pardavimo pajamos neapmokestinamos pajamų mokesčiu, jei jos gautos pardavus gyvenamąjį būstą (įskaitant jam priskirtą žemę), kuriame teisės aktų nustatyta tvarka gyventojas gyvenamoji vieta buvo deklaruota trumpiau nei 2 metus iki pardavimo, tačiau gautas lėšas gavęs gyventojas per vienerius metus panaudoja kito gyvenamojo būsto įsigijimui, kuriame deklaruoja gyvenamąją vietą. Minėto punkto lengvata taikoma, kai gyventojas išpildo visas jame nurodytas sąlygas. Gyvenamosios vietos deklaravimas teisės aktų nustatyta tvarka yra būtina sąlyga pripažinti turto pardavimo pajamas neapmokestinamosiomis pagal GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punktą. Tuo atveju, jei parduotame būste, kuris buvo įsigytas bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise, vienas iš sutuoktinių nebuvo deklaravęs gyvenamosios vietos (t. y., netenkinamos GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkte nurodytos sąlygos), tai jam tenkančios būsto pardavimo pajamos (pusė pajamų) apmokestinamos pajamų mokesčiu. Būsto pardavimo pajamų dalis, tenkanti kitam sutuoktiniui, kuris tenkina GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkte nurodytas sąlygas, neapmokestinama pajamų mokesčiu. Inspekcijos duomenimis kartu su sutuoktine 2020-05-05 pareiškėjas pardavė butą su žemės sklypu adresu (*duomenys neskelbtini*) už (*duomenys neskelbtini*) Eur sumą, kuriame pareiškėjo gyvenamoji vieta nebuvo deklaruota, todėl Buto pardavimo pajamoms (pusei pajamų) GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkte nustatyta lengvata negali būti taikoma, nes laiku nebuvo išpildytos visos minėtame punkte

nurodytos sąlygos. Prašyme nurodytos aplinkybės, kad per vienerius metus nuo Buto pardavimo pareiškėjas nusipirko naują būstą, kad yra pensininkas, ligonis, kad gyvena kartu su sutuoktine, kuri pas notarą pasirašė pirkimo sutartį, apmokestinant pareiškėjo gautas Buto pardavimo pajamas įtakos neturi. Inspekcija neturi teisinio pagrindo pasielgti taip, kaip prašo pareiškėjas, kadangi yra vadovaujamas GPMĮ nuostatomis, kurios negali būti aiškinamos kitaip, nei yra įtvirtinta pačiame teisės akte. Pažymėjo, kad 2022-04-07 pareiškėjas pateikė Pajamų mokesčio deklaraciją GPM311 už 2020 metus, kurioje dalį Buto pardavimo pajamų (17 450,88 Eur) deklaravo kaip neapmokestinamas pajamas. Vadovaujantis anksčiau išdėstyta informacija, Inspekcija prašo patikslinti deklaraciją, D dalyje ½ dalies Buto pardavimo pajamų sumą (61 000 Eur) deklaruoti kaip apmokestinamas pajamas, nurodyti Buto (½ dalies) įsigijimo kainą (43 153 Eur). Mokesčių administratorius neturi įgaliojimų gyventojus atleisti nuo privalomų mokėti mokesčių arba juos sumažinti. Esant finansiniams sunkumams galima kreiptis į Inspekciją pateikiant prašymą turimos mokesstinės prievolės mokėjimą išdėstyti dalimis arba atidėti jos mokėjimą vėlesniam terminui. Pasikonsultuoti su Inspekcijos specialistais rūpimais klausimais, užsiregistruoti vizitui į Inspekcijos aptarnavimo skyrių ar paprašyti patikslinti Deklaraciją galima paskambinus telefonu (b. l. 24-25).

Inspekcija 2023-03-13 pranešimu apie pateikto dokumento trūkumus Nr. 9.51-467-48102 pareiškėjui nurodė, kad išnagrinėjus pareiškėjo 2022-04-07 pateikto 2020 m. mokesčio laikotarpio dokumento „Pajamų mokesčio deklaracija“ (forma GPM311) (registracijos Nr. 9.44-GE-1506465) duomenis ir 2023-03-10 nustatė trūkumus: 1. Apmokestinamos pajamos buvo deklaruotos kaip neapmokestinamosios. D dalyje „Turto pajamos“ pareiškėjas negali taikyti lengvatos „Per 1 metus nuo Europos ekonominės erdvės valstybėje deklaruoto būsto perleidimo įsigytas kitas EEE valstybėje deklaruotas būstas“, todėl kad parduotame būste pareiškėjas nebuvo deklaravęs gyvenamosios vietos; 2. Pareiškėjas deklaravo neteisintą turto įsigijimo ir/ar pardavimo kainą ir kitą su jo pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn susijusių išlaidų ir/ar pajamų sumą. Pareiškėjas deklaruoja 17 450,88 Eur perleidimo pajamų sumą, tačiau Inspekcijos duomenimis pardavimo pajamų suma 61 000 Eur (b. l. 54).

Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašė (2023-05-10) nurodyta, jog butas, esantis (*duomenys neskelbtini*), nuosavybės teise pagal 2013-03-14 pirkimo – pardavimo sutartį Nr. (*duomenys neskelbtini*) priklausė pareiškėjui ir jo žmonai (b. l. 42).

Gyventojų registro duomenų išrašė matyti, jog pareiškėjo deklaruota gyvenamoji vieta nuo 1995-02-23 yra (*duomenys neskelbtini*) (b. l. 44). Taip pat, Gyventojų registro duomenų išrašė matyti, jog pareiškėjo žmonos – Y. X deklaruota gyvenamoji vieta 2020-03-05 buvo (*duomenys neskelbtini*), o nuo 2020-07-16 deklaruota gyvenamoji vieta (*duomenys neskelbtini*) (b. l. 45).

MAĮ 6 straipsnyje nurodyta, jog apmokestinimo teisinio reglamentavimo ir taikymo pagrindiniai principai yra šie: mokesčių mokėtojų lygybės, teisingumo ir visuotinio privalomumo, apmokestinimo aiškumo, turinio viršenybės prieš formą.

MAĮ 8 straipsnio 1 dalimi nustatyta, kad kiekvienas mokesčių mokėtojas privalo mokėti mokesčių įstatymų nustatytus mokesčius, laikydamasis mokesčių teisės aktuose nustatytos mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyta, jog mokesčių administratorius, administruodamas mokesčius, privalo vadovautis protingumo ir teisingumo kriterijais.

MAĮ 40 straipsnyje nurodytos mokesčių mokėtojo pareigos. Šio straipsnio 1 punkte nustatyta pareiga yra laiku ir tiksliai įvykdyti mokesstinę prievolę, o 4 punkte teisingai apskaičiuoti mokesčių, vadovaujantis mokesčių įstatymais.

GDVĮ 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad gyvenamąją vietą deklaruoja Lietuvos Respublikos piliečiai, gimę ir gyvenantys Lietuvos Respublikoje, atvykę gyventi į Lietuvos Respubliką ilgiau kaip 183 dienoms per metus ar keičiantys gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje. Asmenys, privalantys deklaruoti gyvenamąją vietą, ją deklaruoja per vieną mėnesį nuo pareigos deklaruoti gyvenamąją vietą atsiradimo (14 punktas). Asmuo laikomas deklaravusiu gyvenamąją vietą nuo deklaravimo duomenų įrašymo į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą dienos (15 punktas).

GPMĮ 17 straipsnyje yra nurodytos neapmokestinamosios pajamos. Pagal 28 punktą, neapmokestinamosios pajamos yra ne individualios veiklos turto pardavimo ar kitokio perleidimo

nuosavybės pajamos, gautos pardavus ar kitaip perleidus nuosavybės kilnojamąjį daiktą (įskaitant kilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, kuris nekilnojamuoju pripažįstamas pagal įstatymus), jeigu šios rūšies daiktui pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privaloma teisinė registracija ir šis daiktas yra nustatyta tvarka įregistruotas Europos ekonominės erdvės valstybėje, jeigu toks daiktas įsigytas anksčiau negu prieš 3 metus iki jo pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės; turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos, gautos per mokestinį laikotarpį pardavus ar kitaip perleidus nuosavybės šios dalies 53 ir 54 punktuose nenurodytą nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, esantį Europos ekonominės erdvės valstybėje, jeigu toks daiktas įsigytas anksčiau negu prieš 10 metų iki jo pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės.

Pagal GPMĮ 17 straipsnio 53 punktą neapmokestinamosios pajamos yra pajamos, gautos pardavus ar kitaip perleidus nuosavybės Europos ekonominės erdvės valstybėje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant priskirtą žemę), jeigu jame pastaruosius 2 metus iki pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės buvo gyventojų gyvenamoji vieta, deklaruota teisės aktų nustatyta tvarka. O pagal 54 punktą - pardavus ar kitaip perleidus nuosavybės Europos ekonominės erdvės valstybėje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant priskirtą žemę), kuriame gyventojų gyvenamoji vieta, deklaruota teisės aktų nustatyta tvarka, buvo trumpesnį negu šios dalies 53 punkte nurodytą laiką, gautos pajamos, kurios per vienus metus nuo tokio būsto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės yra panaudojamos kito Europos ekonominės erdvės valstybėje esančio gyvenamojo būsto, kuriame gyventojas teisės aktų nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą, įsigijimui.

Pagal Metinės pajamų deklaracijos GPM308 formos ir jos priedų formų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių, patvirtintų Inspekcijos viršininko 2009-12-15 įsakymu Nr. VA-96 192 punkte nustatyta, kad kai deklaracijoje ar jos prieduose nustatoma kitų klaidų (neatitikimų), nuolatiniam Lietuvos gyventojui siunčiamas informacinis pranešimas ištaisyti klaidas (neatitikimus) ir patikslintą visiškai užpildytą deklaraciją ir visus reikalingus jos priedus pateikti mokesčių administratoriui.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra nurodęs, kad GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkte nustatyta, kad neapmokestinamosios pajamos yra pardavus ar kitaip perleidus nuosavybės Europos ekonominės erdvės valstybėje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant priskirtą žemę), kuriame gyventojų gyvenamoji vieta, deklaruota teisės aktų nustatyta tvarka, buvo trumpesnį negu šios dalies 53 punkte nurodytą laiką, gautos pajamos, kurios per vienus metus nuo tokio būsto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės yra panaudojamos kito Europos ekonominės erdvės valstybėje esančio gyvenamojo būsto, kuriame gyventojas teisės aktų nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą, įsigijimui. Visos nurodytoje teisės normoje įtvirtintos pajamų pripažinimo neapmokestinamosiomis sąlygos yra būtinosios, todėl, neišpildžius nors vienos iš sąlygų, nėra pagrindo pripažinti pajamas neapmokestinamomis (žr. pvz.: *LVAT 2020-02-26 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-307-442/2020*).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjui pateikus 2020 metų deklaraciją, pareiškėjas deklaracijoje nurodė, jog pajamų už turto nuomą, pardavimą/kitoki perleidimą nuosavybės negauta, tačiau iš bylos esančių duomenų matyti, jog pareiškėjas ir jo sutuoktinė buvo įsigiję butą, esantį (*duomenys neskelbtini*), kurį pagal 2020-05-05 pirkimo – pardavimo sutartį Nr. (*duomenys neskelbtini*) pardavė (b. l. 42). Inspekcija, įvertinusi pareiškėjo teikiamos deklaracijos faktinius duomenis, pareiškėjui 2022-03-10 pranešimu Nr. 9.51-467-39469, 2022-12-23 pranešimu Nr. 9.51-467-333624, 2023-03-13 pranešimu Nr. 9.51-467-48102 siuntė informaciją apie nustatytus deklaracijoje esančius trūkumus.

Pažymėtina, jog pareiškėjas neginčija ir skunde pripažįsta, jog niekada nebuvo deklaravęs gyvenamosios vietos minėtame parduotame Būste, todėl ginčo dėl to nėra. Pareiškėjas nurodo, jog faktiškai nuo pirkimo dienos tame Būste gyveno iki tol kol jis buvo parduotas. Kaip jau minėta, pagal GPMĮ 17 straipsnio 53 punktą neapmokestinamosios pajamos yra pajamos, gautos pardavus ar kitaip perleidus nuosavybės Europos ekonominės erdvės valstybėje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant priskirtą žemę), jeigu jame pastaruosius 2 metus iki pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės buvo gyventojų gyvenamoji vieta, *deklaruota* teisės aktų nustatyta tvarka arba pagal 17 straipsnio 28

punktą, daiktas yra išlaikytas ilgiau kaip 10 metų. Byloje esantys dokumentai patvirtina, kad Būstas buvo pirktas 2014-05-06, o parduotas 2017-01-16, todėl GPMĮ 17 straipsnio 28 punktą negali būti taikomas. Įvertinus tai, jog pareiškėjas neginčija fakto, kad minėtame Būste nebuvo deklaruojamos gyvenamosios vietos, Komisija vertina, kad Inspekcija, gavusi pareiškėjo pateiktą 2017 metų deklaraciją, pagrįstai, vadovaudamasi Taisyklių 192 punktu, GPMĮ, GVDĮ nuostatomis, nustatė pareiškėjui deklaracijos trūkumus. Pareiškėjas tai paneigiančių įrodymų ar kitų dokumentų nepateikė nei Inspekcijai, nei Komisijai, todėl vertinti, kad Inspekcija nepagrįstai paprašė pareiškėjo patikslinti deklaraciją, Komisija neturi nei teisinio, nei faktinio pagrindo.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje nurodyta, jog administraciniame sprendime, be kita ko turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas); administracinio sprendimo motyvai (6 punktas); administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką (7 punktas).

Įvertinus ginčijamo 2022-10-24 sprendimo turinį matyti, jog pareiškėjui išsamiai bei aiškiai ir motyvuotai buvo nurodyta kodėl pareiškėjo deklaracijoje buvo nustatyti trūkumai, paaiškinta kokie tai trūkumai, nurodytos teisės aktų nuostatos, faktinis pagrindas ir motyvai, todėl teigti, kad pateiktas sprendimas neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies nuostatų nėra pagrindo. Įvertinus tai, kas išdėstyta, Komisija neturi nei teisinių, nei faktinių pagrindų tenkinti pareiškėjo skundą jo nurodomais argumentais, dėl ko pareiškėjo skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Atsižvelgdama į tai kas išdėstyta aukščiau bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminių administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo X. X. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Žydrūnas Plytnikas

Komisijos nariai

Remigijus Kalašnykas

Inga Lipnickienė